

Sensorveiledning sos4001 – høst 2019

Prøven består av en kortsvarsoppgave og en langsvarsoppgave. I kortsvarsoppgaven skal tre spørsmål (ut av fire formulerte) løses, i langsvarsoppgaven 1 (ut av 2 formulerte).

Kortsvarsoppgave

Studenten skal bruke en tredjedel av tiden på tre av fire spørsmål. Spørsmålene omfatter forskjellige deler av pensum. Besvarelsene bedømmes etter følgende kriterier:

- Forståelse: Er studenten i besittelse av den kunnskap som er nødvendig for å kunne besvare oppgaven? Er besvarelsen fyllestgjørende? Det vil si, hvor mange sider eller dimensjoner av spørsmålet blir belyst? Er studenten i stand til å skjelne mellom sentrale og perifere aspekter? Har studenten tilstrekkelig overblikk til å forklare og introdusere kjernebegreper eller prinsipper?
- Stringens og konsistens. I hvor høy grad fremstår besvarelsen logisk? Henger de forskjellige deler av besvarelsen sammen (eller er det gitt en forklaring på hvorfor ikke)? Kan man følge studentens vei i gjennom besvarelsen av spørsmålet?
- Presisjon: Er setningene og bruken av begreper presis? Brukes teoretiske begreper korrekt? Dette gjelder både teoriens egne begreper og mer generelle begreper (eksempelvis "forklaring versus forståelse", "holisme versus individualisme"). Forekommer det usikkerhet i bruk av begreper? Forekommer det misforståelser, som kan tyde på mer grunnleggende mangel på forståelse?
- Språk: Er besvarelsen forståelig? Er setningene grammatisk velformede og meningsfulle?

Langsvarsoppgave

Studenten skal her bare besvare ett spørsmål fyllestgjørende. Dette spørsmålet er vanligvis formulert mer åpent enn kortsvarspørsmålene og gir derfor mulighet for mer diskusjon og dybde i besvarelsen.

Her gjelder *først og fremst* de samme bedømmelseskriterier som i kortsvarsoppgaven. *Utover* disse legges det *også* vekt på følgende:

1. For å bedømme en teoris sterke og svake sider, skal studenten først gjengi teorien gjennom en lojal skildring av den. Hvis studenten ikke har forstått teorien, er han/hun som regel heller ikke i stand til å formidle/forklare den tilfredsstillende.
2. Diskusjon og refleksjon: Diskusjonen av en teori bør komme etter at man har referert hva teorien omhandler. Her kan studenten vise sitt overblikk. I hvor stor grad er studenten i stand til å holde forskjellige deler av teorien, eller forskjellige begreper, fra hverandre og anskueliggjøre hvordan de avhenger av/forutsetter hverandre? I hvor stor grad er studenten i stand til å skille den beskrevne teori fra andre teorier. Rotes begreper sammen?
3. Diskusjon og kritikk skal ikke bare vise overblikk men også være balansert og reflekterende. Vet studenten hva han/hun "gjør"? Kjenner han/hun til vanlige kritikkpunkter mot den beskrevne teori/teoretiker? Og kanskje enda viktigere - hva den beskrevne teori/teoretiker vil svare? Kjenner studenten evt. til vanlige posisjoner i de teoretiske/kritiske diskusjoner knyttet til feltet?
4. Hvor refleksiv er diskusjonen? Er studenten i stand til å eksplisittere eget ståsted (etter devisen: "Fra et "aktør-sentrert" eller "metodisk individualistisk" perspektiv ville man typisk hevde at ")
5. Er studenten i stand til å bruke teorien? Bruker studenten eksempler? Hvor velvalgte er disse eksemplene? Viser de forståelse for teoriens styrker eller svakheter?

6. Selvstendighet og originalitet: Kommer studenten med selvstendige betraktninger? Nye kritikkpunkter, eller nye sider av den teori/teoretiker som diskutertes i besvarelsen?

Kort svar - Oppgave 1 – her trekkes det på følgende pensumbidrag:

(I) Funksjonalisme

Joas, Hans & Wolfgang Knöbl (2009). The classical attempt at synthesis: Talcott Parsons. In Joas & Knöbl: *Social Theory*, Cambridge Univ press (side 20-42).

Andersen, Heine (2013) "Funktionalisme: Integration og konflikt", I Heine Andersen og Lars Bo Kaspersen (red) *Klassisk og Moderne Samfundsteori* (side 267-289).

Elster, Jon (1979) Funksjonelle forklaringer i samfunnsvitenskapene. I *Forklaring og dialektikk*, Oslo: Pax forlag, side 92-105.

Evt også Merton, Robert K. ([1949] 1968) *On Sociological Theories of Middle Range*, in Robert K.

Merton (1996) *On Social Structure and Science*, Chicago University press (side 41-50). Og Durkheim.

(II) Mikro-Marko-modellen til Coleman

Coleman, James S. (1986) Social Theory, Social Research, and a Theory of Action, *American Journal of Sociology*, Vol. 91:1309-1335.

Elster, Jon (2007) Unintended Consequences; i Elster: *Explaining Social Behavior*, Cambridge University Press (side 300-311)

Hernes, Gudmund (1976) Structural Change in Social Processes, *American Journal of Sociology*, Vol. 82: 513-518.

Schelling, Thomas (1978) *Micromotives and Macrobehavior*, Kap 1 (side 11-43), og Kap 4, Sorting and mixing (side 169-190).

(III) Webers fire typer for (sosial) handling

Først og fremst Max Weber (1968) "Basic Sociological Terms", in *Economy and Society*, 3-31. Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press (28 sider)

Men de kan også trekke inn Freund, J (1998) *The Sociology of Max Weber*. London and New York: Routledge, 93-131

Og Giddens, Anthony (1987) "Fundamental concepts of sociology", I *Capitalism and Modern Social Theory: An analysis of the writing of Marx, Durkheim and Weber*: Cambridge and New York: Cambridge University Press (side 145-154).

(IV) Begrepet inn- og ut-gruppe

Fiske, Susan T. (2000). Stereotyping, prejudice, and discrimination at the seam between the centuries: evolution, culture, mind, and brain. *European Journal of Social Psychology*, 30, 299–322.

Kanter, Rosabeth Moss (1977) Some Effects of Proportions on Group Life: Skewed Sex Ratios and Responses to Token Women, *American Journal of Sociology*, 82: 965-990.

Lang svar – oppgave 2

Diskuter hva Durkheim mener når han skriver om det sosiales "utvendighet" [exteriority].

Følgende pensumbidrag er relevant:

Durkheim, Emile (1995) *The Elementary Forms of Religious Life*, 207-216, 225-236.

Durkheim, Emile (1982) "preface", "Preface to the second edition" "Chapter 1: What is a social fact", *The Rules of Sociological Method*. London and Basingstoke: Macmillan, 31-59.

Lukes, Steven (1982) "Introduction", in Emile Durkheim: The Rules of Sociological Method. London and Basingstoke: Macmillan, 1-27
Østerberg, Dag (1983) Emile Durkheim's Samfundslære. Oslo: Pax Forlag (side 20-36)

Diskuter hva som menes med begrepet 'sosiale mekanismer'. Trekk gjerne inn eksempler fra pensum.

Følgende pensumbidrag er relevant:

Hedström, Peter & Richard Swedberg (1998) Social Mechanisms, kap 1 I Hedström & Swedberg (red.) *Social Mechanisms*, Cambridge University press. (side 1- 31)

Petersen, Trond (2009) Opportunities, in Hedström & Bearman (2009) *The Oxford Handbook of Analytical Sociology*, Oxford University Press. (side 115-139)

Freese, Jeremy (2009) Preferences, in Hedström & Bearman (2009) *The Oxford Handbook of Analytical Sociology*, Oxford University Press. (side 94-113).

Goldstein, Daniel H. (2009) Heuristics, in Hedström & Bearman (2009) *The Oxford Handbook of Analytical Sociology*, Oxford University Press. (side 140-165)

Studentene kan gjerne også trekke inn handlingsteori, og litteratur fra >Mikro-Makro-forelesningen.